

OP WELKE PERSONEN IS DE REGLEMENTERING INZAKE RIJ- EN RUSTTIJDEN VAN TOEPASSING?

Vallen onder deze reglementering: zowel bezoldigden als zelfstandige chauffeurs die personenvervoer verzekeren (voor eigen rekening en voor rekening van derden) met voertuigen die volgens hun bouwtype en uitrusting meer dan 9 personen, de bestuurder inbegrepen, kunnen vervoeren en daartoe bestemd zijn.

In de praktijk wordt dit nogal eens vergeten: ook de zaakvoerder die occasioneel rijdt omdat het werk bijvoorbeeld te druk is, moet de rij- en rusttijden respecteren. Ook de zoon van de zaakvoerder of een mecanicien of een bediende die plots moeten inspringen, moeten de rij- en rusttijden respecteren.

IN WELKE LANDEN IS DE REGLEMENTERING INZAKE RIJ- EN RUSTTIJDEN VAN TOEPASSING?

De reglementering is van toepassing op het vervoer dat geheel plaatsvindt op het gebied van de EU of tussen de EU, Zwitserland en de landen van de Europese Economische Ruimte (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen).

WAT ZIJN DE BEPALINGEN INZAKE RIJ- EN RUSTTIJDEN?

Bepaling	561/2006
Dagelijkse rijtijd	9u (10u 2 x /week)
Wekelijkse rijtijd	56u
Rijtijd 2 weken	90u
Ononderbroken rijtijd	4u30'
Pauze	45' (of 15' + 30')
Dagelijkse rusttijd 1 bestuurder	11u/24u (9u 3 x/week) of 12u/24u (3u + 9u)
Dagelijkse rusttijd 2 bestuurders	9u/30u
Wekelijkse rusttijd	45u (vermindering tot 24u met compensatie binnen de 3 weken)
Aantal opeenvolgende rijdagen	6

Andere nieuwe bepalingen van de verordening 561/2006:

- verplichting voor de bestuurder om in de loop van twee opeenvolgende weken twee wekelijkse rusttijden van 45u of één wekelijkse rusttijd van 45u en één verkorte wekelijkse rusttijd van minimum 24u met compensatie te nemen;
- verplichting voor de bestuurder om manueel op een schijf, een afdruk of de digitale tachograaf de andere werkzaamheden, de rijtijd van voertuigen die niet onderworpen zijn aan de verordening en alle perioden van beschikbaarheid voorzien in de verordening EEG 3821/85 (wachtijd; tijd doorgebracht naast een bestuurder wanneer het voertuig rijdt; tijd doorgebracht op de slaapbank van een rijdend voertuig) te registreren;
- de tijd die een bestuurder besteedt om controle te nemen van een voertuig dat zich niet bevindt in de onderneming of in de woonplaats van de bestuurder of om ervan terug te keren, wordt niet als rust of onderbreking beschouwd, tenzij de bestuurder met een boot of een trein reist en over een bed beschikt;
- de tijd die een bestuurder besteedt om te rijden met een voertuig buiten het toepassingsgebied van de verordening, naar of van een voertuig dat zich niet bevindt in de onderneming of in de woonplaats van de bestuurder, wordt beschouwd als "andere werkzaamheden";
- de normale dagelijkse rusttijd (11u of 3u + 9u) mag twee maal onderbroken worden voor maximum 1u wanneer het voertuig per boot of per trein vervoerd wordt.

HOE LANG MAG EEN CHAUFFEUR RIJDEN ZONDER ONDERBREKING?

Hij mag maximaal 4 uur en 30 minuten rijden zonder onderbreking. Daarna moet hij minstens een onderbreking inlassen van 45 minuten of een rustperiode starten van minimum één uur.

Deze onderbreking van 45 minuten kan ook opgesplitst worden in een onderbreking van 15 minuten gevolgd door een onderbreking van 30 minuten. In ieder geval moet er in elke periode van 5.15u minstens 45 minuten onderbreking zijn.

Tijdens deze onderbrekingen mogen geen "andere werkzaamheden" verricht worden. Wachtijd en tijd die niet aan het stuur wordt doorgebracht in een rijdend voertuig, op een veerboot of in een trein, zijn **geen** andere werkzaamheden. Het reinigen van de car, helpen uitladen, helpen opstappen, dienstbetoon in en om de autocar zijn **wel** andere werkzaamheden.

De regel: $4.30\text{ u} + (45') = 5.15\text{u}$

Ook toegelaten:

$2\text{u} + (15') + 2.30\text{u} + (30') = 5.15\text{u}$

$2\text{u} + (15') + 1\text{u} + (30') + 1.30\text{u} = 5.15\text{u}$

Niet toegelaten:

$2\text{u} + (10') + 1\text{u} + (15') + 1.30\text{u} + (20') = 5.15\text{u}$

$2\text{u} + (30') + 2.30\text{u} + (15') = 5.15\text{u}$

$2\text{u} + (15') + 1\text{u} + (30') + 2\text{u} = 5.45\text{u}$

De cijfers aangegeven tussen haakjes zijn onderbrekingen, de andere cijfers zijn rijtijden.

HOE LANG MAG EEN CHAUFFEUR DAGELIJKS RIJDEN?

De dagelijkse rijtijd is in de regel beperkt tot 9 uur. Twee maal per week mag wel 10 uur per dag gereden worden. Een week loopt van maandag 00.00 uur tot zondag 24.00 uur.

De regel: $4.30\text{u} + (45') + 4.30\text{u} = 9\text{u}$

Ook toegelaten:

$4.30\text{u} + (45') + 4.30\text{u} + (45') + 1\text{u} = 10\text{u}$ rijtijd (2x per week)

$3.20\text{u} + (45') + 3.20\text{u} + (45') + 3.20\text{u} = 10\text{u}$ rijtijd (2x per week)

De cijfers aangegeven tussen haakjes zijn onderbrekingen, de andere cijfers zijn rijtijden.

HOEVEEL ACHTEREENVOLGENDE DAGEN MAG EEN CHAUFFEUR RIJDEN?

Eigenlijk kan men niet spreken over dagen, maar wel over dagelijkse rijtijden. Een dagelijkse rijtijd is de totale rijtijd tussen twee rusttijden. Dit valt dus niet noodzakelijk samen met een kalenderdag. Zowel in het nationaal als internationaal ongeregeld vervoer moet een wekelijkse rusttijd in acht genomen worden na maximum zes van deze dagelijkse rijtijden.

HOE LANG MAG EEN CHAUFFEUR WEKELIJKS RIJDEN?

De wekelijkse rijtijd mag niet meer bedragen dan 56 uur (een chauffeur mag 6 achtereenvolgende rijtijden hebben waarvan er 4 van 9 uur en 2 van 10 uur mogen zijn).

Wekelijkse rijtijd = $(4 \times 9\text{u}) + (2 \times 10\text{u}) = 56\text{ uur}$.

De totale bij elkaar opgetelde rijtijd gedurende twee weken mag niet meer bedragen dan 90 uur.

HOE LANG MOET EEN CHAUFFEUR RUSTEN?

Eerst en vooral: een onderbreking (45') is geen rusttijd. Een rusttijd is een ononderbroken periode waarin de bestuurder vrij over zijn tijd kan beschikken. Onder dagelijkse rusttijd wordt dan verstaan de verplichte achtereenvolgende uren rust waarvan een chauffeur geniet tussen 2 dagtaken of dienstitijden. Een chauffeur moet dagelijks en wekelijks rusten.

In elke periode van 24 uur moet een chauffeur genieten van een dagelijkse rusttijd van

- ten minste 11 achtereenvolgende uren (= algemene regel);
- ten minste 9 achtereenvolgende uren maximaal drie maal per week;

ten minste 12 uren opgesplitst in twee perioden waarvan de eerste 3 ononderbroken uren zijn en waarvan de tweede 9 ononderbroken uren zijn.

HOE LANG MAG EEN BEMANNING VAN TWEE CHAUFFEURS DAGELIJKS RIJDEN?

Onder dubbele bemanning wordt verstaan dat twee chauffeurs aanwezig zijn in het voertuig, die elkaar aflossen. Indien twee chauffeurs hetzelfde voertuig bemannen, mogen ze elk afzonderlijk dezelfde rijtijden maken. Principieel verandert er dus niets aan de regels van de rijtijden. Dit betekent dat elke chauffeur maximum 9 uur per dag mag rijden. Tweemaal in de week mag elke chauffeur 10 uur rijden. De verplichte onderbreking van drie kwartier na een rijperiode van 4.30u mag hier wel in het rijdend voertuig genomen worden. Er mag na deze rijperiode dus van chauffeur gewisseld worden zonder dat het voertuig drie kwartier moet stilstaan. Bij meervoudige bemanning is de aanwezigheid van de tweede bestuurder het eerste uur facultatief, maar gedurende de resterende periode moeten beide bestuurders aanwezig zijn.

HOE LANG MOET EEN BEMANNING VAN TWEE CHAUFFEURS DAGELIJKS RUSTEN?

Hier verandert er wel iets aan de regels t.o.v. één chauffeur.

Is het voertuig bemand met twee chauffeurs, dan moeten beide chauffeurs in elke periode van 30 uur (i.p.v. 24 uur) een dagelijkse rusttijd hebben van ten minste 9 achtereenvolgende uren.

Hierbij twee opmerkingen:

- de tweede chauffeur die niet aan het stuur zit terwijl de eerste chauffeur aan het rijden is, heeft op dat ogenblik geen rusttijd, maar wel een onderbreking. Rusten in een rijdend voertuig telt namelijk niet mee;
- de dagelijkse rusttijd mag in een voertuig worden doorgebracht mits het voertuig een slaapbank bevat en stilstaat. Het is dus niet zo dat chauffeur X zijn ononderbroken rusttijd mag genieten terwijl chauffeur Y verder rijdt.

WELKE AFWIJKING IS MOGELIJK INGEVAL DE BESTUURDER EEN VOERTUIG BEGELEIDT PER VEERBOOT OF TREIN?

De dagelijkse rusttijd mag tweemaal worden onderbroken, voor zover aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

Als de bestuurder een voertuig begeleidt dat per boot of per trein wordt vervoerd, en op voorwaarde dat hij een normale dagelijkse rusttijd neemt, mag die rusttijd tweemaal onderbroken worden door een andere activiteit die niet langer dan 1 uur mag duren. Tijdens die normale rusttijd moet de bestuurder kunnen beschikken over een bed of slaapbank.

HOEVEEL BEDRAAGT DE WEKELIJKSE RUSTTIJD?

De algemene regel bepaalt een rusttijd van 45 opeenvolgende uren. Er zijn echter speciale regelingen:

Binnen een periode van 2 weken moet een bestuurder ten minste

- 2 normale wekelijkse rusttijden, of
- 1 normale wekelijkse rusttijd en 1 verkorte wekelijkse rusttijd van ten minste 24 ononderbroken uren nemen. De verkorting moet evenwel worden gecompenseerd door een equivalente periode van rust die voor het einde van de derde week en bloc genomen moet worden.

Een wekelijkse rusttijd mag niet later beginnen dan aan het einde van zes perioden van 24 uur te rekenen vanaf het einde van de vorige wekelijkse rusttijd.

WAT IS DE MAXIMALE DIENSTTIJD OF AMPLITUDE VAN EEN CHAUFFEUR?

Onder diensttijd of amplitude wordt verstaan de periode tussen twee dagelijkse rusttijden. Dit begrip wordt in de sociale verordening van de E.U. over rij- en rusttijden nergens vermeld, maar de berekening van de maximale diensttijd is het logische gevolg van het aantal te nemen achtereenvolgende uren rust.

In het geval van een enkele bemanning:

- In het geval van 11 achtereenvolgende uren rust op 24 uur: $24 - 11 = 13$ uur. Hier is de maximum diensttijd dus 13 uur. Aanvang van de dienst: 07.00 u; einde van de dienst: ten laatste om 20.00 u;

- In het geval van 9 achtereenvolgende uren rust op 24 uur: $24 - 9 = 15$ uur. Hier is de maximum diensttijd dus 15 uur. Aanvang van de dienst: 07.00 u; einde van de dienst: ten laatste om 22.00 u;
- In het geval van opsplitsing van de normale rusttijd (11 u op 24 uur): de normale dagelijkse rusttijd mag worden opgesplitst in twee perioden waarvan de eerste ten minste 3 ononderbroken uren bedraagt en de tweede ten minste 9 ononderbroken uren bedraagt. In dit geval is de diensttijd dus 15 uur. Aanvang van de dienst: 07.00 u; einde van de dienst: ten laatste om 22.00 u. In deze laatste formule moet de chauffeur wel in totaal minstens 12 uur rust hebben.

In het geval van een dubbele bemanning:

Hier moet door elk van de chauffeurs 9 achtereenvolgende uren rust genomen worden over een periode van 30 uur: $30 - 9 = 21$ uur.

Hier is de maximum diensttijd dus 21 uur.

Aanvang van de dienst: 07.00 u; einde van de dienst: ten laatste om 04.00 u 's morgens de volgende dag.

MAG MEN VAN AL DEZE REGELS AFWIJKEN?

Ja, maar slechts in één geval, namelijk:

Mits hij geen afbreuk doet aan de veiligheid van het wegverkeer, mag de bestuurder, teneinde een geschikte stopplaats te kunnen bereiken, van de bepalingen van deze verordening afwijken, voor zover zulks nodig is om de veiligheid van personen en van het voertuig te waarborgen. De bestuurder moet de aard en de reden van de afwijking manueel aantekenen op de schijf of op een afdruk, uiterlijk bij zijn aankomst op de geschikte stopplaats.

HOE WORDEN DE UREN VAN EEN CHAUFFEUR BEREKEND

Een normale amplitude of diensttijd van een chauffeur bedraagt volgens de CAO 5 ¼ voor een halve dag en

12 uur voor een ganse dag. Deze tijden gaan in vanaf het moment dat de chauffeur de autocar 's morgens start om te vertrekken tot hij 's avonds naar huis gaat, al dan niet na het poetsen van de autocar. De huurprijs van een autocar wordt dan ook berekend op deze 2 basissen. Als de chauffeur langer dan de normale amplitude onderweg is, wordt elk extra begonnen uur aangerekend (ongeacht of die uren al dan niet gereden werd). De maximale toeslag voor 3 uur kan aangerekend worden. Als de chauffeur meer dan 15 uur onderweg is, moet er noodzakelijkerwijze een 2de chauffeur voorzien worden.

Vb

30' rijden naar vertrekplaats – 30' wachten voor opstap klant – 3u rijden naar bestemming – 7 uur stilstaan ter plaatse – 3u rijden naar afstapplaats klant – 15' afladen klant en 30' rijden naar garage is een diensttijd van

$30' + 30' + 3u + 7u + 3u + 15' + 30' = 14u45'$ – Hier zal er 12 uur amplitude + 3 overuren aangerekend worden. Bijna was een 2de chauffeur noodzakelijk.